

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrišnjega praznika izide prihodnji list v sredo dné 20. marca 1895.

Slonasto.

„Slovenec“ ali po Klunovem: „glasilo svojih naročnikov“ je pri kraji s svojo modrostjo. V soboto je že moral vzeti nek vzklik gospoda dr. Tavčarja mej svoje prste, da ga je zvijal, kakor se zvija mokro perilo. Voda je bila umazana, kakor je pri najčistejšem perilu, če so umazani prsti, kateri ga zvijajo. Gospod Tavčar je v zadnjem deželnem zboru mej Klunovim govorom vzkliknil: „Rajši z baronom Schweglem, kakor z dr. Mahničem!“ Od tega se v sobotnem „Slovencu“ odceja ta-le voda: „Zatajena je slovenska narodnost in na prapor zapisan mejnarodni liberalizem!... Dr. Tavčar se je lahko in hitro iztrgal iz naročja Strossmayerjevega, kjer je sanjal o veliki Jugoslaviji, iz objemov Starčevičev, mej katerimi se je ogreval za veliko Hrvatsko, ter se izgubil sedaj v objemu Schweglovem... Kake poskušnje čakajo še naš narod, ako se bo v tem žalostnem smislu nadaljevala politika naših domačih nasprotnikov! — Kje je Svatopolk z butaro šib?!“

Od res nega do smešnega je samo jeden korak. In da je več kot smešno, kar tu za resno prodaja „Slovenec“, je pač jasno, ker se mora vsak čitatelj od smehu tresti po celem životu. Navajeni smo takih učinkov pri tem „glasilu svojih naročnikov“. Z mezinem gore prestavljeni, iz mušic slone delati, — to mu je prirojeno in kakor prej, tako bo poslej skrbel za takšno zabavo vsem prostovoljnem in neprostovoljnem gledalcem.

Proti izvajanjem, ki so slonasta sama po sebi, torej ni treba, da bi se gospod dr. Tavčar branil. O kaki politični zvezi mej njim in baronom Schweglem tudi ni govora. Če „Slovenec“ to kot poskušeno ali dovršeno istino trosi v svet, je s tem takšno resnico povedal, kakeršna je bila pred tednom dnij tista, da je „narodni sklad“ plačeval pičačo v novomeški „nemški kazini za nemčurskega kandidata“; brce,

katero je za to laž od nas zasluženo dobil, mu sv. Peter ne odvzame. Ali recimo, da bi danes videli dr. Tavčarja v politični ali parlamentarni zvezi z baronom Schweglem. Tedaj pa bi „Slovenec“ najmanj bil opravičen, zadirati se radi tega v dr. Tavčarja. Kajti vsi „Slovenčevi“ veliki in mali politični bogovi so že davno v zvezi z baronom Schweglem. Veliki bogovi à la poslanci Povše, pl. Globočnik, Pfeifer so v državnem zboru na isti strani, kjer je baron Schwegel, dà še več: oni so v koaliciji in s tem v zvezi s celo nemško-liberalno stranko. Mali bogovi à la glavar Detela, dr. Papež pa že vedno v deželnem odboru kranjskem plešejo tako, kakor jim gode baron Schwegel ali njegov namestnik dr. Schaffer, in to je tista trdnja večina, proti kateri smo morali že večkrat braniti slovensko, narodno stvar. Kaj je v primeri z vsem tem vzklik dr. Tavčarjev? Če se torej „Slovenec“ spravlja nad „žvegljanstvo“, naj stopi najprej na pete svojim odličnim prvakom, kajti to so tisti, ki že sedaj in dolgo rajši hodijo z baronom Schweglem, kakor pa z dr. Mahničem, koji nasprotuje koaliciji, kar je še najboljše v njegovem „delovanju“. Če pa tega ne bo storil „Slovenec“, potem naj se nikari ne huduje, če bomo mi pri priliki očitali njegovim Povšetom, Globočnikom, Detelom in Papežem, da je z njih dejani ne le z besedami „zatajena slovenska narodnost in na prapor zapisan mejnarodni liberalizem!“ — ali če bomo vprašali: „Kake poskušnje čakajo še naš narod, ako se bo v tem žalostnem smislu nadaljevala politika naših domačih nasprotnikov?“ Ker najbrže, kakor marsikaj druga, pozabi tudi svoj sobotni članek, dovolimo si, da mu ga bomo citirali!

Jasno je, da „Slovenec“ zopet tu stopa na desko, katera z drugim koncem le njega samega in njegove udari. Poudarja pa razliko mej baronom Schweglem in drom. Mahničem. Na nekaj je seveda nehote — pozabil. Mahnič je izrekel, da narodnost je poganstvo. Baron Schwegel tega še ni rekел, on priznava narodnost, čeprav se poteguje sedaj za

svojo — renegatsko. Dr. Mahnič je vsako narodnost pobijal z najnevarnejšim, to je verskim orožjem. S tem je v Slovencih več zmote in razdora prouzročil, kakor pa je škode s svojim renegatstvom napraviti mogel Schwegel. Ni nam treba omenjati, da nam je sploh zoperno tako prisodabljanje. Ali, ker „Slovenec“ to dela, moramo mi še nekaj popraviti. „Slovenec“ pravi, da je Schwegel „Slovence slikal kot panslaviste“. Ali jih ni tudi — dr. Mahnič? Kdo je slovenska sokolska društva dolžil „velez-dajstva“, „hujskanja narodnosti mej seboj“ — če ne isti dr. Mahnič? Pa če sta si Schwegel in Mahnič v tem jednak, bilo je pa dr. Mahničev delovanje odločevalnega pomena glede ocenjevanja slovenskega slovstva — piše „Slovenec“, češ, da je Stritarja razkril, kakoršen je. Mi vemo še za druge „zasluge“. Dr. Mahnič nam je pesnika Gregorčiča vničil. Tega ni bil v stanu baron Schwegel. In zato: klobuk doli pred — drom. Mahničem!

Le še jedno. „Slovenec“ trdi, da vzklik dr. Tavčarjev ni prišel nepričakovani „po pogajanjih, ki so se mej Nemci in „Narodoveci“ vršili v deželnem zboru“. Takoj povemo, kakšna so bila ta pogajanja. Slo je za podporo slovenskemu gledališču Narodna stranka je povprašala pri „Slovenčevih“, ali bi bili za to, da se da našemu gledališču potrebna podpora, nemškemu pa polovica manj. Odgovorili so: „Ne!“ Poročalec narodne stranke se je tedaj moral obrniti do Nemcev in le-ti so slovenskemu gledališču dovolili zahtevano podporo pod pogojem, da se tudi nemškemu dovoli jednoliko. Ta je tudi obveljala. Seveda so pozneje temu pritegnili tudi „Slovenčevi“, a če bi bili koj zadovoljni, dobilo bi slovensko gledališče brez nemških glasov svoje, in dežela bi bila — prihranila tri tisočake. Istina, — vzklik dr. Tavčarjev ni prišel nepričakovani! Pa kdo je potem opravil, od kritosčeno vprašati: „Kje je Svatopolk z butaro šib?!“ Gotovo ne — „Slovenec“.

Listek.

S p o m i n i .

In zopet ste se mi vzbudili spomini na davno preteklost — spomini na lehkoživo mladost! — „Boj v Prulah“ vas je vzbudil!

Kako prijetno opisuje, kako zanimivo pripoveduje o tem davno minulem, za zgodovino nevažnem, tembolj pa za nas sobojevnike nepozabljivem boju — sam vojskovodja. Tudi jaz nisem bil v tem boju zadnja moč. Tudi jaz sem pogumno, neustrašljivo klical ondi pod košatimi kostanji koncem Prul, za širokimi pleči našega vojskovodje Cipeža skrit, drzne sovraje na „korajžo“. Zakaj pa bi tudi ne kazal glasno svojega poguma, saj sem bil pribičnik samega vojskovodje!

Nikakor ni moj namen, tu javno naštaviti vseh svojih slavnih del, katerih se, žal, pri najboljši volji prav nič ne spominjam. Da sem dosegel toliko vojaško čast, ne pripisujem svojemu pogumu in orjaški moči, pač pa zvitosti in prekanjenosti moje „buče“. Kdo pa bi tudi ne hrepel po toliki časti? In ne samo po časti — kaj čast brez masti! — hrepel sem tudi po varnem zavetju širokih pleč junaškega vojskovodje v tem srditem boju. In kako lahko je bilo v teh zlatih časih došči tako važno mesto. Kos belega, z maslom na

debelo namazanega kruha pomogel ti je do najvišje stopinje. In tako sem ravnal tudi jaz. Koliko pa se moraš dandanes trudit, da postaneš kaj, recimo na primer: svetnik!

Tako se spreminjajo časi!

Pa dovolj o tem; saj mi ni namen naštrevati tu slavnih svojih del — kakor sem že omenil, temveč podati le nekoliko črtic iz življenja slavnega vojskovodje Cipeža, da se tako otmè pozabljenu, za kar mi bode gotovo hvaležna zgodovina.

* * *

„Dolžan ni samo, kar veleva mu stan...“ mislil si je davno pred našim pesnikom vrlji vojskovodja Cipež. In ne samo mislil, tudi ravnal je po tem geslu. Pa kaj! Njemu je bilo to lehko. Spособen je bil za vse. Kakor neustrašljiv vojskovodja na travniku Korenove Neže, istotako neustrašljiv borilec je bil na verskem polju.

O, ko bi ga bili videli, kako vrlo se je vedel pred domaćim, na omari napravljenim oltarjem, ali pa na lončeni leci! Kako so se mu žarile oči v odsevu lojevih sveč! Res, veselje ga je bilo gledati. Največje veselje pa sta vživala skrbna roditelja našega junaka.

Njegove maše se sicer niso vrstile ob navadem, za taka opravila določenem času, kajti tedaj so zadrevala vsakdanja opravila večino pobožnih duš. Ko pa je na večer prestopil prag oče našega

junaka, tedaj je pozvonil Tonček — ta je namreč opravljal službo cerkvenika — in pobožna „gmajna“ se je kar gnetla okoli obširne zelene peči. Ne samo vse domače prebivalke, ne, tudi bližnje sosedinje prisostvovalo so z vso gorečnostjo temu opravilu.

Poleg našega junaka-župnika pa je bil za taka opravila posebno vnet sotrudnik cerkvenik Tonček, ali kakor si je poznejša leta izpremenil prozajisko svoje ime v pesniški — Danilo. Kako radostno je zvončkal, kadar je dvigal materino krilo našemu župniku! Na vse je sedaj pozabil. Čestokrat ga je predramila še župnikova peta iz prevelike gorečnosti. In tedaj je utihnil zvonec, a tresč glas župnikovega grla razlegal se je po natlačeni sobi, potem sem se oglasil tudi jaz za pečjo, spremljajoč na ustni harmoniki rajske petje. Vsled izredne svoje muzikalne nadarjenosti opravljal sem namreč službo organista.

Tako so se vrstile dan za dnevom, ali bolje rečeno: večer za večerom domače maše. Glavne slovesnosti pa so bile ob nedeljah in praznikih. Tedaj je zlezel po maši Cipež na klop in s te na lončeno leco — recete: peč, in srce pretresajoče besede sipele so se mu iz grla. To je bila propoved. Nihče ui znal tako črno slikati pekla, nihče tako rajskega veselja v nebesih, kakor on. Očital nam je neštivilne grehe in vzpodbujal k pokori. Srca naša morala bi biti kamenita, ako bi nas ne ginila

Thunovi ukazi.

Omenili smo že v našem listu, da je deželni šolski svet češki izdal nekatere ukaze, ki ne kažejo posebne naklonjenosti do Slovanov. Ti ukazi so se sklenili naravnost na željo ali morda bolje rečeno na povelje češkega namestnika grofa Thuna.

Prvi ukaz zapoveduje, da se naj goji lojalnost v šolah na Češkem. Kdor pozna slovansko lojalnost, ta gotovo ve, da je bil ta ukaz odvišen in da se je z njim le hotelo indirektno podtikati češkemu narodu neloyalnost. To je popolnoma neopravljeno. Narod, ki se toliko poganja za kronanje kralja, pač ni in ne more biti nezvest svojemu vladarju. To pa še ni nejonalnost, če morda ne more spoznati, da je razumno, kar stori grof Thun. Sicer pa po naših mislih sploh grof Thun s svojim preziranjem češkega naroda pač ne pospešuje lojalnosti. Nekateri ljudje mislijo, da se slovenska narodna zavest ne vjema z avstrijskim domoljubjem in mej te ljudi spada menda sedanji namestnik češki. Proti takemu tolmačenju avstrijskega patriotizma moramo pač naj-odločneje ugovarjati.

Drugi ukaz govori o gojenju narodne in verske tolerance. Pomen tega ukaza smo že pojasnili in tudi povedali, da je naperjen v prvi vrsti proti gojenju češke narodnosti v šolah. Z njim se hoče iz šol pognati živi idejalizem, ki izvira zlasti iz narodne zavesti, idejalizem, ki nauduje mlada srca za vse, kar je dobro in lepo. Zato gotovo omenjeni ukaz ni v korist pravi odgoji. Doseči se hoče, da bi se v šolah odgajali v narodnem oziru indiferentni može. Toda to utegne roditi najslabši sad. Le vzmete mladini ljubezen do svojega naroda, in boste videli, da ga zapeljete popolnoma na pot materijalizma in internacionizma z vsemi njega slabimi posledicami.

Tretji ukaz strogo prepoveduje mladini nositi vsakeršne narodne znake. Torej v njem se prepovedujejo barve in znaki, ki so del grba našega cesarstva. Nadalje se odreja, da se morajo ob slavnostnih prilikah poslopja šolska oblepšati z državnimi zastavami. Vsaj vsaka šola mora imeti jedno tako zastavo. Vsekako je pomenljivo, da se je na češko zastavo v tem ukazu čisto pozabilo. To pač še ne bode pregrešno, ako se oblepša poslopje tudi s češkimi deželnimi zastavami.

Poslednji ukaz se pa tiče nabiranja denarjev v kakerske koli namene. Za tako nabiranje bodo odslej treba vselej dovoljenja ravnateljevega. Tako bodo torej morali prositi ravnatelja za dovoljenje, ko bi hoteli s kakim darilom počastiti ob godu kacega profesorja. Drugače jih po tem ukazu ima zadeti stroga kazenska, ko bi v tak namen kaj skladali. Kaj je pa povod temu ukazu? V nekaterih gimnazijah so sedmo- in osmošolci nabirali mej seboj za "Matico školsko". Ta zavod pa ni posebno priljubljen vladni, ker pospešuje češko šolstvo in torej goji narodno zavest. Če se takemu zavodu kaj škoduje, se menda tudi služi avstrijskemu patriotizmu.

Citatelji lahko spoznajo, da so vsi ti ukazi

beseda njegova. Prav, kakor se še dandanes čuje z lece, jedino, kar smo prav zelo pogrešali v njegovih propovedih, bilo je to, da ni nikdar niti z besedico omenil strupenih — "liberalcev". Pa čemu tudi? Saj tedaj vera ni še bila v nevarnosti, kakor danes. Oh, kako srečna je bila tedaj mati; da, celo oče zamaknil se je tako v sinove opomine, da mu je ugasnila pipa in je nehotě kar mej propovedjo vzkliknil: "Prav, kakor kak gospod!"

To so bile za nas vse lepe, nepozabne urice.

Kakor pa je vsake reči jedenkrat konec, tako je bilo nekoč konec tudi tem propovedim, in sicer konec na veke. Vse prošnje bile so brez uspeha. Oče našega junaka ostal je "tvrd, neizprosen, mož jeklen" . . .

In kaj je bilo povod temu odločnemu odporu?

Bilo nas je nekoč zbranih mnogo vernih ovčic in mej temi ovčicami nahajalo se je tudi nekaj nevernih "kozlov", katerim Cipeževa svarilna beseda ni ganila srca. In tedaj ga je obšla sveta jeza. Vse prepričevalno mahanje z rokama ni zadoščalo izraziti notranjo nevoljo in pozabivši trdnost lončene lece, začel je biti tudi z nogama ob lončena tla. Tedaj pa je nastala neizogibna katastrofa . . . Črna tema nas je obdala in zaman smo se ozirali v neprizornem dimu na leco . . . Župnik je izginil . . .

Nepopisna groza se nas je polastila. Vse je drlo k izhodu. In glej! Tik duri privali se iz precej

obrneni le proti gojenju češke narodne zavesti. Resno se moramo vprašati, je li to v korist avstrijskemu patriotizmu.

Če se bode v šolah izpodkopavala češka narodna zavest, se tam vzgajajo le renegatje. Češka mladina se s takim postopanjem tira v nemški tabor. Kaj da to pomenja, nam kaže pogled na češke Nemce. Povsod, zlasti pa meji ponemčenci, se močno šopiri pruski duh. Ravno tako je mej Nemci na Štajerskem in Koroškem, kar kažejo priprave za proslavljanje Bismarckove osemdesetletnice. Vidijo se za Avstrijo kaj opasna znamenja in te nemške težnje more le paralizovati Avstriji zvesto, svoje narodnosti se zavedajoče slovansko prebivalstvo. Za to je pa kaj opasno podjetje, delovati proti temu prebivalstvu, kajti le prehitro se utegne pokazati, da se s takim postopanjem dosega nasprotno, nego se je nameravalo. Avstrijski patriotizem se bode omejil, zato pa utrdilo prusofilstvo.

Zares je treba še dosti dela za utrjenje avstrijskega patriotizma, a ne pri Slovanih, temveč pri Nemcih in Italijanh. Tukaj naj vlada začne svoje delo, tu si bode več zaslug za Avstrijo pridobila. Iz nemških šol je ni treba izganjati narodnega duha, ker je za vzgojo nemške mladine ravno tako potreben, kakor je slovenski narodni duh za vzgajanje slovanske, toda zapreči naj, da se po nemških šolah ne bode razširjal prusofilski duh in očitno gojilo prusofilsko mišljenje mej dijaki. Toda, žal, malo je upanja, da bi avstrijski državniki spoznali, kje je treba varovati avstrijski patriotizem, kje pa ne.

Državni zbor.

Na Dunaju, 16. marca.

Začetkom današnje seje je finančni minister izročil predlogo, s katero zahteva 1,950.000 gold. naknadnega kredita v podporo državnim uradnikom. V proračun je postavila vlada za 1895. leto znesek 1½ milijona za izredne podpore, sedaj pa zahteva, naj se ta svota poveča na 2,950.000 gld. 2 milijona se bodovala porabila v podporo drž. uradnikom in drž. učiteljem, 950.000 gld. pa v podporo državnim služabnikom. Podpora bi se dala drž. uradnikom XI., X. in IX. činovnega razreda in sicer bi znašala: za uradnike XI. čin. razreda 60 gld. za uradnike X. razreda 80 gld. in za uradnike IX. razreda 100 gld. Podpora bi se izplačala v četrtnetnih obrokih, računši od 1. januarja 1895. Izmej profesorjev na srednjih šolah bi dobili podporo letnih 100 gld. vsi tisti, ki imajo razen plače samo prvi ali drugi kvinkvenij, izmej učiteljev na drugih državnih učnih zavodih pa podpora 80 gld. tisti, ki imajo razen plače prvi, drugi ali tretji kvinkvenij.

Finančni minister Pleiner je svojo predlogo upravičeval s tem, da so nižji uradniki in služabniki v tako slabih materijalnih razmerah. Finančna uprava ve dobro, da je izdatna pomoč le mogoča, če se urede sistematično uradniške plače, ker pa to iz ozirov na drž. finance sedaj ni mogoče, stori to, kar je najnujnje potrebno in se da doseči, ne da bi se državno gospodarstvo spravilo v nered. Storjen

obširne temne votline črna prikazen. Strmeli smo in sapa nam je zastajala. Nihče se ni drznil črniti besede. Ta molk pa je nenadoma pretrgal globok bas: "ti zlodej, ti!" in očetova palica začela je neusmiljeno udrihati po nenavadni prikazni, da so se saje dvigale kar v oblakih ter provzročile čudno kihanje mej množico, katero je spremljeval materin presunljiv jok in naše ropotanje po stopnjicah navzdol.

Tak je bil oficijelen konec naših propovedij.

Da je tedaj očetova palica temeljito iztepla vse saje raz telo našega junaka, lehko si mislite, a da mu je tudi radikalno izbila iz glave željo, postati kedaj pravi pastor vernih ovac, dokazuje nam pa sedanj njegov poklic.

Kmalu po tem oficijalnem zaključku našega shajanja ločila so se tudi najina poto in šele pred kakimi štirimi leti zaneslo me je naključje zopet pred njegovo obličje.

Bilo je na Dunaji na "Mariabilferplatz". Čvrsto sva si stisnila roki in povabil me je seboj v malo pritlično, ali bolje rečeno, podzemsko restavracijo, toda ne z namenom, da bi nadaljeval tedanjo tako tragično preprečeno prepoved, o ne! V veselih spominih praznila sva kupice, dokler mi ga ni dolžnost sedanjega njegovega poklica iztrgala iz prijateljskega objetja.

je s tem prvi korak za zboljšanje materijelnega stanja uradnikov, a finančna uprava upa, da bo kmalu mogoče storiti tudi drugi korak.

Zbornica je potem nadaljevala specijelno debato o davčni reformi.

V Ljubljani, 18. marca.

Volilna reforma v pododseku hitro napreduje. Kakor je naš list prvi poročal, osnujeta se dve novi kuriji. V jedni bodo volili oni davkoplăčevalci, kateri sedaj še nimajo volilne pravice, v drugi kuriji pa tovarniški delavci in še nekatere druge osebe, kar pa še ni natančno določeno. Govori se, da se volilna pravica postavi na jako široko podlago. Konservativci so zadovoljni s tako volilno reformo, ker ne pridejo v jedno kurijo z delavci malih davkoplăčevalcev in ker se kmetskim delavcem ne dovoli volilna pravica, pred katerimi imajo zlasti veleposestniki velik strah. Napravili se bodo za novi kuriji veliki volilni okraji in bodata v vsakem okraju volili obe kuriji. Manjše krovovine kakor Kranjska, Koroška in Slepška bodojo zase volilni okraji. V obeh novih kurijah se bodo volilo okrog sedemdeset poslancev. Podrobnosti se še niso določile, ker vlada pododsek dosedaj še ni izročila vsega potrebnega statističnega gradiva. Ker je pa jako malo davkoplăčevalcev, kateri bi sedaj ne imeli volilne pravice, pa zmaše v novo kurijo malih davkoplăčevalcev tudi sedanje petakarje.

Budgetni odsek ima dne 21. soja in je na dnevnom redu budget bogočastja in nauka. Zadnji čas je budgetni odsek praznoval jedino zaradi tega, da se ni bilo treba posvetovati o učnem budgetu, pri katerem pride celjsko vprašanje na vrsto. V kratkem se bode torej pokazalo, kako je s tem vprašanjem. Liberalni listi vedo povedati, da so celo v Hohenwartovem klubu že nevoljni na Slovence, da nočejo prijenjati. Posebno štajerski konservativci so tako nasprotni dvojezični celjski gimnaziji, kajti po njih mnenji popolnoma zadostuje predlog, ki ga je Karlon stavljal v štajerskem drželnem zboru. Poljski klub se pa še ni odločil, kako bode glasoval, a mnogo njegovih članov je proti dvojezični gimnaziji v Celju iz ozira na levicarje. Stvar je zatorej tako negotova, posebno ker marsikaj res kaže, da Slovenci v Hohenwartovem klubu niso več potreben za volilno reformo, toraj vladni ni več toliko ležeče, ako izstopijo iz koalicije.

Kardinala Schönborna potovanje v Rim. Grof Schönborn povrne se iz Rima koncem tega meseca in ga cesar vzprejme v avdijenci, ko pride na Dunaj, da bode poročal, kakšne vtise je dobil v Vatikanu. O uspehu kardinalovega potovanja se še vedno razširjajo najrazličnejše novice. Najverjetnejše je, da bodo v Rimu se odločili za nekako srednjo pot. Izdala se bode kaka bolj splošna izjava o krščanskem socijalizmu, katero si bode vsaka stranka po svoje tolmačili. Krščanski socialisti jo bodo po svoje tolmačili, škofje pa tudi ne bodo ponižani, ker bodo vsaj nekaj navidezne dosegli. Krščansko-socijalnega gibanja pa dotična izjava ne bodo obrnila na nobeno bolj katoliško pot. Brez protisemitizma to gibanje ni mogoče. Škofovske avtoritete pa tudi ne bodo pri njih lahko povzdigniti, ko se je izdal gaslo o podemokratenji cerkve. To je sad raznih katoliških shodov, na katerih se je govorilo tudi o krščanski demokraciji. Demokracija se pa ne ujema prav zelo z autoritetnim načelom in brezpogojo pokorščino, ker zahteva, da ima vsakdo nekaj besede in vpliva. Prikazen, ki se vidi na Dunaji, je popolnoma posledica naravnega razvoja stvari.

Papeževi pismo grofu Zichyju. Papež je grofu Ferdinandu Zichyju pisal pismo, v katerem izjavlja svojo nevoljo, da se je na Ogerskem osnovala posebna katoliška stranka in da se misli osnovati poseben katoliški list. V tem pismu papež posebno naglaša, da naj list nikdar ne odstopi od svetov in avtoritetne škofov. Nekateri tolmačijo to papeževi priporočanje za nekak opomin, da stranka ne zaide na poto, na katera je zašla dunajska krščanska socijalna stranka, in pa, da je to nekak udarec nekemu madjarskemu klerikalnemu listu, ki je nedavno hudo napadal kneza primasa. Seveda dunajski liberalni listi vesele se tega pristavka, ker vedno gledajo, kaj bi mogli porabiti proti krščanskim socialistom. Mi seveda tej izjavi ne pripisujemo tacega pomena. Pismo je izdano povodom bližajočih se razprav o cerkveno-političnih zadevah in se ozira pač v prvi vrsti le na cerkveno politiko.

Dalje v prilogi.

Lipček.

ne pa na politiko sploh. Vsaj je baš sedanji papež že tudi opominjal duhovščino, da naj se preveč ne meša v politiko in gotovo ne želi, da bi vsa politika, zlasti, če ni z vero v zvezi, morala se ravnavati baš po željah škofov.

Cerkvena politika na Ogerskem. Dne 20. t. m. se zopet snide gospodska zbornica ogerska. Najprej bode rešila državni proračun, potem pa začela posvetovanje o nerešenih cerkvenih predlogah. Upanja ni veliko, da bi vlada zmagala z dočinkama predlogama. Predlogo o svobodnem bogoslužju je vlada že pripravljena nekoliko predelati. Tako se hoče popustiti že vzakonjenje brezverstva, zato se bode pa v zakon vzprejelo določilo, da naj vlada samo uredi zadeve nepriznanih ver in se je pri tem držati načela, da dotičniki morajo vzgojiti otroke v kaki priznani veri in da imajo še dolgo gotove dolžnosti do verske države, iz katere so izstopili. Poslednje se stori zaradi protestantske duhovščine, ki se boji, da sicer zgubi mnogo svojih ovčic. Marsikdo bi izstopil iz svoje verske družbe, da se iznebi plačil. Predlogo o ravnopravnosti židov pa vlada vzdržuje nespremenjeno. Če bi tudi sedaj propala, hoče predlogi še spraviti pred parlament. Vlada se nadeja na 19 glasov večine, a je mogoče, da se moti zlasti glede zakona o jednakopravnosti židov.

Volitve za srbsko skupščino bodo dne 15. aprila. Nova skupščina se snide dné 1. maja. Zborovala pa bode le malo časa, ker bode rešila jedino budget. V novi skupščini bodo pač vladni pristaši imeli večino, ker se bode volilo po starem volilnem redu, po katerem tretjino skupščinarjev imenuje kralj. Radikalci se najbrž volitev niti ne udeleže, ker volitve gotovo ne bodo svobodne, kajti tu se že iz tega ve, da je Kristić ministerski predsednik.

Klerikalno vojaško društvo. V Rimu se je osnovalo neko klerikalno vojaško društvo, katero pa italijanski vladi ni po volji, ker utegne škodovati disciplini in patriotičnemu duhu vojske. Naravno je, da italijanska vlada ne more takega društva biti vesela, ker je klerikalizem sovražen združeniji Italiji in bi jej posebno sedaj utegnil škodovati, ko je mej narodom zaradi neugodnih gospodarskih razmer velika nevolja in je prebivalstvo tudi zgušnilo vsako zaupanje v vlado. Zaradi tega je treba italijanski vladi v vseh ozirih največje opreznosti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. marca.

— (Upravno sodišče) je obravnavo glede slovenskih uličnih napisov v Ljubljani, ki je bila določena za dne 20. marca, odložila na dan 8. maja t. l., ker je več svetovalcev zbolelo. Deželni odbor kranjski je pooblastil dunajskega odvetnika dr. J. Porzer-ja, da ga zastopa pri javni obravnavi.

— (Osobne vesti.) Deželni poslanec in odbornik g. dr. Jos. Vošnjak, kateremu je deželni zbor ob letošnjem zbranju določil vsled prošnje njegove pokojnine kot maogoletnemu zasluznemu zdravniku v deželnih prisilnih delavnicih v Ljubljani, ostavi to službo konci tega meseca.

— (Imenovanje.) Pravni praktikant pri celjskem okrožnem sodišču Oskar Orosel je imenovan avsultantom na Štajerskem.

— (V deželnih zdravstvenih svetov kranjski) so imenovani za triletno dobo 1895/97. od vlade gg. vladni svetnik dr. Valenta, dr. Eisl, primarija dr. Bock in dr. Slajmer, od deželnega odbora primarij dr. vit. Bleiweis in mestni fizik dr. Kopřiva. Član je tudi še vladni svetnik, zdravstveni poročalec dr. Keesbacher.

— (Repertoire slovenskega gledališča.) Jutri bodeta, kakor smo že omenili, dve slovenski gledališki predstavi. Popoludne ob 1/4. uri burka s petjem „Hudo bni duh Lumpacij Vagabund“, pri kateri bode pevski del prišel še bolje do veljave, ker svira zopet vojaška godba, katero smo pogrešali pri prvi predstavi. Zvečer se bode nadaljevala vrsta benefičnih predstav in se bode pella opera „Čarostrelec“ na korist g. Ceciliu Vašičku, priljubljenemu basistu naše opere. V četrtek dne 21. t. m. bode benefična predstava nadarjenega tenorista g. Vaclava Beneša. Pella se bode cela opera „Cavalleria rusticana“ dalje bode pel beneficiant prizor smrti iz opere „Lucija Lameromska“. Poleg teh dveh glasbenih točk se bode predstavljalna mična igra v 1. dejanju „Ženski jok“.

— (Slovensko gledališče) „Puščavnikov zvonček“ spada v vrsto najboljših komičnih oper in ima kjerkoli se pojte vedno tako velik uspeh. Zanimivo dejanje, prepleteno s komičnimi in ginaljivimi prizori, srečno kontrastujoče osebe, vse to vzbuja zanimanje poslušalcev in pripomore mnogo k celotnemu uspehu. Glasba je, kakor smo že zadnjič povedali, tako fina; vsi stavki so čistoharmonični, instrumentacija fina in skrbna. Nikjer ni nič banalnega, nič nelepega, vse je lepo in ljubezni melodijo zno. Čuditi se je zategadelj, da je občinstvo, ki je sicer tako uneto za opero in jo pozrtovalno podpira, to pot izostalo. Muzikalna vrednost „Puščavnikovega zvončka“ je občeno priznana, pa tudi predstava na našem odru je v vsakem oziru vrgledna. Gospa Aničeva igra in poje uloga Roza Friquetove tako briljantno, s toliko pristnim temperamentom, da je ni moči prehvaliti. Gosp. Nelli poje ulogo dragonskega podčastnika Belamyja izvrstno in s pravim humorjem, takisto gosp. Beneš ulogo Sylvaina, g. Po drugi strani je klasičen Thibaut, a kako dobro igra tudi gosp. Towarnicka, izkratka, predstava je bila v vsakem oziru izborna, za kar gre zasluga v prvi vrsti g. Benišeku, o katerem se čuje le jedna sodba: da je izvrsten kapelnik.

— (K poglavju: jezikovna ravnopravnost.) Uradni list prijavlja sedaj tudi v slovenskem jeziku razglasilo dež. vlade glede ustanovitve ribarskih okrajev. Kakor znano, so se ta razglasila objavljala najprej samo v nemškem jeziku. Da se ne bo nikomur delala krivica, naj pri tej priliki konstatujemo da g. dež. predsednik baron Hein tako takrat, ko se je objavila cesarjeva zahvala na sožalje o smrti nadvojvode Albrechta, kakor tedaj, ko so se jela objavljati samonemška razglasila glede ribarskih okrajev, n. i. bil v Ljubljani.

— (Maša zadušnica za gospo Marijo Murnikovo.) Prihodnjo sredo, dne 20. t. m., se bo v spomin obletnice po smrti pokojne gospe Murnikove darovala ob 10. uri dopoludne v Frančiškanski cerkvi sv. maša. Odbor mestne ženske podružnice sv. Cirila in Metoda vabi vse društvenice in ljubljansko slovensko ženstvo sploh, da se te maškar najmnogobrojnejše udeleže, da se tako spomni dostenjno nepozabne rodoljubkinje.

— (Družbinski večer „Ljubljanskega Sokola“) 16. t. m. se je izvrstno obnesel. Mnogobrojni udeleženci, mej kajimi je bilo lepo število nežnega spola, so se izborno zabavali. Tamburaški zbor je izvajal nove, deloma prav težavne koncertne skladbe tako dovršeno, blagoglasno in precizno, da burno odobravanje ves večer ni nehalo. Splošno se je priznalo, da je dosegel do vrhuncu izvezbanosti. Marljivost, katera sleherni večer mlade tamburaše k skupnim vajam zbere, kakor tudi spretno vodstvo g. Barbora sta pripomogla do tolikega napredka,

da sme „Sokol“ biti ponosen na svoj tamburaški zbor. Petjak varteta „Ilirija“ je radi zadružanja jedne pevske sile žalibog izostalo. Podstarosta dr. Kušar je nazdravil vsem navzočim, naglašujoč, da je „Sokol“ posebno vesel, videti pri svojih veselicah zastopnice narodnega ženstva; g. Skale se je spominjal imenadana dveh častnih članov, biskupa Josipa Juraja Strossmayerja in slovenskega mecenja Josipa Gorupa, ter se je sklenilo z navdušenjem, obema brzjavno čestitati. Ako bodo prihodnji družbinski večeri istotako lepo uspeli, tedaj bodo člani in prijatelji „Sokola“ njegovega zabavnega delovanja izvestno veseli.

— (Deželni odbor kranjski) razpisuje ustanovo letnih 600 gld. za doktorja zdravilstva, ki bi hotel se posvetiti psihiatričnim študijam in obiskati jedno leto psihiatrični tečaj na dunajski medicinski fakulteti. Nadalje se razpisuje službi živ in ozdravnikov za Metliko in Mokronog z letno nagrado 300 gld.

— („Jour-fixe“) bodo v sredo zvečer ob 1/8. uri „pri Slonu“.

— (Novačenje.) Danes se vrši novačenje za mesto Ljubljano. Kakor kaže, ne bo tako mirno minilo, kakor novačenje za okolice. Novaki so precej glasni in sila podjetni tako, da jih je policija že dopoludne imela v svojem varstvu lepo število, katero se utegne popoludne in ponoči še izdatno pomnožiti.

— (Pritožbe proti izvoščkom) so stare in deloma opravičene. Da povisajo izvoščki takso povsem svojevoljno za 50 in tudi za 100 odstotkov, to je staro, primeri se pa tudi prav pogostoma, da so vinjeni, da nečejo voziti, če jih kdo najame itd. Mestno policijsko vodstvo bi rado od-

pravilo vse to, zategadelj bi bilo potrebno, da se nepravilnosti naznanijo. Ni treba, da bi moral vsak iti osebno na policijo, dovolj je, da z dopisnico obvesti g. policijskega komisarja in seveda pristavi svojo adreso.

— (Konec zime) še ne bode tako hitro, kakor bi bilo pričakovati. Po narodovem koledarju nastopila je spomlad Že z dnevnem sv. Gregorja in tudi po astronomiškem koledarju ima zima le še nekaj dni kraljevati. Te pa kakor kaže, hoče prav pošteno izkoristiti. Danes ponosči je začelo zmrzovati in smo imeli prav mrzlo jutro, a pozneje lep jasen solnčen dan. Hoja po stajanih in zopet zmrzlih lednikih po mestu je prav opasna ter bi bilo želeti, da se že skoro odpravijo, kjer se to navzdic vsem opominom še ni zgodilo.

— (Znaki spomlad.) S Šmarne gore nam je prinesel marljiv član planinskega društva in hribolazec celo zbirko oznanjevalcev spomlad, ki prav očitno kontrastujejo z zimsko podobo, katero vidimo in deloma tudi čutimo. Na solnčnatih strminah je na Šmarni gori deloma sneg že skopnel in tam se že razvija spomladanska flora, dočim je drugod še nad 2 metra snega. V poslani zbirki je: metulj citronček, hrošč polonica, lepo razcveten modri jetrenik, bel in zelen teloh, zvončki, trobentica in pomladanski podlesek. Pripomniti je, da so bili poslednji dnevi še precej topli, navzdic veliki inžinji snega.

— (O. Ladislav Hrovat,) c. kr. profesor v pokolu, znani zasluzni jezikoslovec in učitelj, je dne 10. marca praznoval v Novem mestu, kjer živi v Frančiškanskem samostanu, svojo sedemdesetletnico. Na mnogaj leta!

— (Pošta mej Št. Petrom in Knežakom.) Dne 16. t. m. je mej Št. Petrom in Knežakom začela voziti vožna pošta, in sicer po dvakrat na dan tja in nazaj. V Žigorju se ustavi za pet minut. S tem se je zelo ustreglo celo zgornji Pivki. Ko bi se tržaško poštno ravateljstvo vedno tako prijazno odzvalo željam in prošnjam prebivalstva, bi kmalu utihnilo vse sedaj tako številne pritožbe.

— (V predilnici v Ajdovščini) bodo skorod zopet pričeli delati. Novo poslopje je do malega že gotovo in so pred nekaterimi dnevi že začeli postavljati stroje. Tovarna bodo električno razsvetljena in bodo dajala luč tudi za razsvetljavo javnih prostorov v Ajdovščini. Bržkone bodo do meseca julija vse gotovo in se bodo zopet pričelo delo v novi tovarni.

— (Številke govoril!) Celjska mestna hranilnica, ki je v nemških rokah, je imela 1891. I. 25.667 gld. 12 kr. dobička, lani pa le še 12995 gld. 93 1/2 kr. Južnoštajerska hranilnica in Celjska posojilnica sta imeli 1891. I. skupaj dobička 14684 gld. 19 1/2 kr., lani pa že 23439 gld. 78 kr. Te številke govore dovolj jasno, da ni treba ničesar pristaviti.

— (Akad. tehnično društvo „Triglav“ v Gradišču) priredi v pondeljek dne 18. marca t. l. ob 1/2. uri zvečer svoje III. izvanredno javno zborovanje. Lokal: Društvena čitalnica.

— (Novo sodno poslopje) se bode, kakor javljajo primorski listi, začelo še letos graditi v Gorici.

— (Deželnozborske volitve v Istri.) Tržaški „Piccolo“ javlja, da se bodo volitve v isterski deželni zbor vrstile šele takrat, kakor za druge deželne zbrane, katerih šestletna doba je letos potekla, torej šele meseca avgusta ali septembra, vsekakso pa ob času, ko državni zbor ne bude zboroval.

— (Zaprti ponarejalci bankovcev.) Vsled prijave tržaškega policijskega ravateljstva je prijela italijanska policija družbo ponarejalcev avstrijskih in italijanskih bankovcev v vasi Št. Peter ob Naži. Ponarejalci so izdelovali kar na debelo avstrijske petake, desetake, petdesetake in stotake in italijanske bankovce po 100 lir. Našlo se je mnogo že izdelanih falzifikatov in orodja za izdelovanje. Vsega skupaj je dozdaj 19 osob zaprtih.

— (Hrvatski Sokol) v Zagrebu je imel te dni svoj redni obični zbor. Iz tajnikovega poročila povzamemo, da je društvo v minolem letu lepo napredovalo. Mej drugimi slavnostmi se je udeležil „Hrvatski Sokol“ korporativno sokolske slavnosti v Postojini. Tekom leta je pristopilo 176 novih izvršnicočih članov, 231 podpornih in 7 ustanovnikov. Društvo šteje zdaj 998 članov, namreč 302 izvršnicoča, 638 podpornih, 60 ustanovnih in 8 častnih članov, torej za 205 več nego I. 1893. Tudi telovadba se je gojila prav marljivo pod vodstvom novega učitelja g. Hyaneke.

— (Usad pri Grahovem.) Poleg Reke se je pri Grahovem zopet usul velik kos zemlje in so nastale silne razpokline, da se je batil katastrofe.

* (Nesreča v premogokopu.) V soboto se je v premogokopu pokojnega nadvojvode Albrehta in sicer v Hohenegger rovu v Karvinskem okrožju blizu Opave umrl jamski plin in nastala je strahota eksplozija. Zjutraj se je upeljalo v ta rov 280 premogarjev. Ko je eksplozija so se začela rešilna dela. Vsled eksplozije je bilo ubitih 49 premogarjev, nevarno ranjenih je kakih deset, ostali pa so le lahko

osmojeni. Povsem nepoškodovanih je le malo. Skoro vsi ponesrečenci so zapustili rodbine. Trupla ponesrečencev so grozno razmesarjena in ožgana. Trdi se, da je eksplozija nastala, ker se je jednemu premogarjev vnela dinamitna patrona, katero je imel pri sebi. Zadnja nesreča v karbinskih rudokopih se je zgodila lani, meseca maja, in sicer v rovu grofa Larischa. Kakor znano, je tedaj ponesrečilo več sto oseb.

* (Smrt — in kaj potem?) V nemškem jeziku je izšla svoj čas kondenzirani nihilizem pro-povedujoča knjiga s tem napisom. To knjigo in še mnogo drugih take vrste je čital dunajski krojaški učenec Černoh. Deček je bil šele 17 let star, pa je vendar že imel ljubavno razmerje z dosti starejšo kuharico svojega mojstra. Kuharica je bila dobila drugega ljubimca in je hotela Černoho odslovit. Ta si je pri njej izposodil nekaj denarja in si kupil revolver. Včeraj je drugega učenca, ki je tam služboval kakor on, poslal v prodajalno, v tem pa ustrelil Marijo Malovec in samega sebe.

* (Preganjana učiteljica) V Petrovoso blizu Novega Sada je prišla pred kratkim Katarina Petrović kot učiteljica. Imenovana je bila vzlid temu, da je pravoslavni pop kandidoval za dotično mesto neko drugo učiteljico. Ker ni obveljalo, kar je zahteval pop, dogovoril se je z učiteljem, da s pomočjo raznih spletov izpodrineta siromašno učiteljico. Učitelj Aleksić je v šoli šikaniral na vse mogoče načine svojo koleginjo, pop pa je proti njej hujškal ljudstvo. Ko vse to ni nič pomagalo, izmisnila sta vrla moža prav satansko sredstvo. Najela sta neke malopridneža, da je pozno zvečer šel k učiteljici; ker iz lepa ni mogel v sobo, odprl je vrata siloma, potem pa pri oknu odšel. „Slučajno“ pa sta blizu okna stala pop in učitelj z nekimi ženskami. Kar najhitreje so raznesli vest, da obiskujejo učiteljico ponoči moški in tako spravili ubogo dekle ob pošteno ime. Siromašna učiteljica je v sled tega obupala in se usmrtila. Take in jednake reči se pač tudi še kje drugod primerijo!

* (Misteriozna aféra) Beligradsko sodišče se bavi z tako misteriozno stvarjo. Neki ugledni trgovci je namreč naznani, da mu je pred šestimi leti umrl sin. Zdravnik je tedaj konstatiral, da je dečko mrtev. Oče je po srbski navadi položil v krsto dva franka in sin se je pokopal. Grobar pa se je hotel polastiti v krsto dejanih dveh frankov, odkopal jo je in odprl — ko pa je pokopani dečko zadihal sveži zrak, se je vzbudil. Bil je le navidezno mrtev. Grobar se je dogovoril z zdravnikom in sklenila sta dati dečka v rejo daleč od Belegrade. Dečko je prebil šest let na kmetijah in na očeta ni pozabil. Pred kratkim je pobegnil in prišel v Belograd ter tam tudi srečno našel svojega očeta. Ta je sina spoznal po raznih znamenjih in stvar ovadil sodišču. Začela se je koj preiskava in odkopal se je tudi grob, kjer bi imel počivati trgovčev sin. V grobu se je tudi res našlo neko okostje, kar dela vso stvar še bolj misteriozno.

* (Žurnalisti in častniki) V Madridu so te dni častniki prouzročili velike rabuke. Dva častnika sta pišeč o španski vojski izrekla svoje mnenje, da ni od nje nič posebnega pričakovati, češ, da so častniki mehkužni in nesposobni, ker le postopajo, popivajo, igrajo in za ženskami lažijo, za druge reči pa se ne menjijo. Častniki so se čutili razdaljeni. Zbral se jih je blizu 300. Najpoprej so obiskali redakcijo časnika „Globe“ in dokazali svojo hrabrost s tem, da so vse razbili in ranili tri urednike. Veliči tega svojega junashva so šli potem v redakcijo drugega lista razgrajat. Šele ko je interveniral vojaški guverner, so se častniki razšli počivat na pridobljene lovorce.

* (Silni viharji) so te dni razsajali ob severnem obrežju afriškem. Samo blizu Tangerja se je potopilo blizu štirideset ladij.

**Slovenci in Slovence! ne zabiće
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Darila:

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta je daroval preč. g. Janez Rozman, čast. kanonik, mestni župnik i. dr. v Ljubljani 25 gld. in bl. g. Anton pl. Globočnik, državni poslanec i. dr. na Dunaji pa 20 gld.

Knjizevnost.

Slovanska knjižnica Snopič 36. prinaša Božene Nemčeve povest „V gradu in pod gradom“ poslovenil Petrović. V prihodnjih dveh snopičih, ki izideta skupaj vezana dne 15. maja, prinese „Slov. knjižnica“ izbrane pesmi Funtkeve. Gregorčeve izbrane desmi so že popolnoma pošle, zato se priredi nova in lepša izdaja.

„Slovanski Svet“ ima v št. 11. tole vsebino: Finančno gospodarstvo na slovanskem jugu; Varšava v Petrogradu; Zakaj si dal mi, Bog, da vidim; Vinovo loži; Literarna pisma; Ruske drobitnice; Ogled po slovanskem svetu; Književnost.

„Vatrogasca“ je izšla št. 8. z raznovrstno vsebino.

— „Prosvjeta“. Izšla je št. 6. z tako bogato beletristično in poučno vsebino ter okrašena z mnogimi tako lepimi in fino izdelanimi ilustracijami. Mej drugimi prinaša podobo g. Boršnikove in g. Boršnika.

Brzojavke.

Dunaj 18. marca. Ker je jako malo poslancev na Dunaji, zlasti poljskih, je danes poljski klub sklenil svoje odsotne člane brzojavno pozvati, naj pridejo v državni zbor ali pa naj odlože mandate. Poljski klub se posvetuje danes o proračunski postavki glede utrak istične gimnazije celjske. Na čelu slovenski zahtevi nasprotujejoči frakciji stoji posl. Szczepanowski.

Dunaj 18. marca. Pododsek za volilno reformo se je sešel na kratko sejo. Minister Bacquehem je pododsek predložil jeden del objubljene statistične materijala. Za danes sklicani montanski odsek je bil nesklepčen.

Dunaj 18. marca. Včeraj se je vršila volitev v odbor bolniške blagajnice. Udeležba je bila velikanska. Policija se je bala, da pride do boja med socijalnimi demokratimi in krščanskimi socijalisti. Vojaštvo je bilo konsiguirano. Sodi se, da so zmagali socijalisti.

Opava 18. marca. V karbinskem premogokopu je bilo pri sobotni nesreči ubitih 44 premogarjev, šest pa se jih še pogreša. Od ubitih premogarjev jih je 19 oženjenih, ki so zapustili otroke. Ubiti premogarji so se danes popoludne pokopali v dva skupna groba.

Berolin 18. marca. Slovesna otvoritev Kielskega prekopa je določena na dan 19. junija.

Madrid 18. marca. Zaradi prepirov med častniki in žurnalisti oziroma zaradi napada častnikov na dve redakciji je ministerski predsednik Sagasta v imeni celega ministerstva podal ostavko. Kraljica regentinja je marsalu Martinez Camposu naročila, naj sestavi novo ministerstvo.

Popoludanska predstava.

Predplačani sedeži ne veljajo za to predstavo.

Začetek ob 1/4. uri popoludne.

Štev. 66. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 652.

V torek, dan 19. marca 1895.

Hudobni duh Lumpacij Vagabund ali zanikerna trojica.

Čarovna burka s petjem v treh dejanjih. Spisal J. Nestroy. Poslovenil J. Alešovec. Gledba Müllerjeva. Kapelnik g. Hieronim Benišek. Režiser g. Rudolf Inemann.

Začetek točno ob 1/4. uri, konec po 6. uri zvečer.

Blagajnica se odpre ob 3. uri popoludne.

Štev. 67. **Opera!** Dr. pr. 653.

Začetek ob 1/2. uri zvečer.

Na korist opernemu pevou Ceciliu Vašíček-u.

Carostrelec.

Romantična opera v treh dejanjih. Spisal Fr. Kind. Uglasbil K. M. Weber. Preložil A. Funtek. Kapelnik g. prof. Fr. Gerbić. Režiser g. Jos. Noll.

Začetek točno ob 1/2. uri, konec ob 1/11. uri zvečer.

Pri predstavah svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27.

Prihodnja predstava bo v četrtek, dan 21. marca 1895.

Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer.

Loterijne srečke 16. marca.

V Trstu: 27, 11, 34, 80, 5.

V Linetu: 36, 40, 81, 62, 44.

Umrli so v Ljubljani:

15. marca: Evgenija Bayer, agentova hči, 9 mesecev, Stari trg št. 5. — Ludvik Gadišnik, gostilničarjev sin, 5 let, Kurja vas št. 17. — Karol Žižek, žel. nadsprevodnik, 49 let, Resljeva cesta št. 23. — Anton Pavlin, dežnikarjev sin, 15 mesecev, Vegove ulice št. 12. — Marija Buha delavčeva hči, 26 let, Sv. Petra cesta št. 69.

17. marca: Antonija Kolesa, železniškega uslužbenca hči, 3 leta, Marije Terezije cesta št. 26.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrna v mm.
16. marca	7. zjutraj	7418	04°C	sl. svz.	obl.	000
	2. popol.	7414	44°C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	7417	22°C	sl. vzh.	obl.	
17. marca	7. zjutraj	7410	10°C	sl. vzh.	obl.	000
	2. popol.	7408	52°C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	7409	-10°C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 23° in 17°, za 08° in 17° pod normalom.

Dunajska borza

dné 18. marca 1895.

Skupni državni dolg v notah	101	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	" 80	"
Avtrijska zlata renta	125	" 10	"
Avtrijska kronska renta 4%	101	" 15	"
Ogerska zlata renta 4%	124	" 30	"
Ogerska kronska renta 4%	99	" 15	"
Avtro-egerske bančne delnice	1090	" —	"
Kreditne delnice	404	" 40	"
London vista	123	" 20	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	60	" 20	"
20 mark	12	" 04	"
20 frankov	9	" 77	"
Italijanski bankovci	46	" 55	"
C. kr. cekini	5	" 77	"

Dnē 18. marca 1895.

4% državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld.	152	gld. —	kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld.	197	" —	"
Dunaj. reg. srečke 5% po 100 gld.	133	" 75	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. list.	123	" —	"
Kreditne srečke po 100 gld.	20	" —	"
Ljubljanske srečke.	24	" —	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	" 75	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	172	" —	"
Transway-društ. velj. 170 gld. a. v.	429	" —	"
Papirnatni rubelj	1	" 32	"

Naznanilo.

**Naša pomladanska zaloga
najdražnejših novosti v jaquetih za
gospo, pélerinah, capes in plaščih,
oblekah za gospode, dečke in otroke
je kompletna in priporočava se za mnogo-
brojen poset** (299-2)

Gričar & Mejcač

Ljubljana, Slonove ulice štev. 9.

C. kr. glavno ravateljstvo avstr. drž. železnic

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1894.

Nastopno oznanjeni prihajajoči in

Služba upravitelja listu „Slovenski Narod“ se razpiše.

Prednost imajo oni, ki imajo nekaj pojma o knjigovodstvu ter so zmožni več jezikov. Plača 45 gld. Zahteva se kavcija. Službo je takoj nastopiti. Prošnje s spričevali in referenčnimi je vložiti do 5. aprila t. l. pri gosp. dru. Ivanu Tavčarju v Ljubljani.

Pnevmatik-koło v dobrem stanju je na prodaj.

Na ogled je pri redniku kluba slov. biciklistov g. Zmagoslavu Bohinc-u v Ljubljani. (291-3)

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.
Medicinalno
olje iz kitovih jeter.
(Ribje olje.)

Priznano najbolje učinkujoče in pristne vrste, vedno sveže v zalogi. Steklonica z navodilom o porabi 60 kr., dvojna steklenica 1 gld.; 12 malih steklenic 5 gld. 50 kr., 12 velikih steklenic 10 gld. (129-21)
Dobiva se pri
Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.
Lekarna Trnkóczy v Gradi.

Išče se prostor za gostilno v sredini Ljubljane

v obližnjem kraju, s kuhičjo, kletjo, več sobami in dvoriščem z vrtom. — Ponudbe vzprejema upravnštvo „Slov. Naroda“. (302-1)

Rusko mazilo proti protinu

je najbolje sredstvo proti protinu, revmatizmu itd. Lonček stane 1 gld. — Glavno skladisče: S. Rucker, lekarnar v Lvovu (Gališka).

Spoštovani gospod! Izrekam Vam svojo najtopljivo zahvalo za Vaše mazilo proti protinu, katero kaj izbornu učinkuje. Pošljite mi še 2 lončka, da bom imel izbornu sredstvo vedno pri roki. (1150-23)

Plasy, dné 20. julija 1894 Jos. Knott.

Razpis ponudbe.

V občini Sv. Peter na Krasu prezidala se bode bolnišnica za silo proti koleri.

Stroški za prezidanje prevdarjeni so na 1490 gld. Oni, ki želijo prevzeti to stavbo, naj se oglaša do 25. sušča t. l. pri županstvu v Sv. Petru, kjer sta razpoložena načrt in proračun. Ponudnik mora uložiti 5% vadij.

C. kr. okrajno glavarstvo v Postojini

dné 12. sušča 1895.

Zavarovalna in štedilna banka v Stuttgartu.

(Lebensversicherungs- und Ersparnis-Bank in Stuttgart.)

Ustanovljena 1854. — Pod državnim nadzorstvom.

Ves prebitek pripada zavarovancem.

Prebitek leta 1893: 3,887.417.

Zavarovani kapital	mark 410,000,000.—
Bančni fondi	" 115,000,000.—
Ekstra rezerve	" 18,000,000.—

Najnižje premije.

Po planu A. II. 40% od dosmrtnih in posebe še 20% od alternativne dopol. premije. Po planu B. 3% rastota dividenda od cele premije.

Najugodnejši zavarovalni pogoji. — Gospodom duhovnikom in zdravnikom se dajejo bonifikacije.

Banka daje tudi posojila po 4, 4 1/4 in 4 1/4 %.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadavah daje brezplačno

R. Rohrmann

višji nadzornik za Kranjsko, Koroško, Štajersko in Primorsko,
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 19.

Zastopniki na Kranjskem: J. Lininger, trgovec v Ljubljani.
J. Gruden, umirovljeni c. kr. davkar na Vrhniku. A. Vremšak, občinski tajnik v Kamniku. Fr. Kramer, učitelj v Škofi Loka. Iv. Mali, posojilnični tajnik v Kranju. Iv. Pollak, gostilničar v Tržiču. Fr. Jurec, blagajnik v Postojni. J. Kos, gostilničar v Idriji. K. Rossmann, gostilničar v Novem mestu. Fr. Pleničar, c. kr. kancelist v Trebnjem. Iv. Jerše, not. uradnik v Žužemberku. Iv. Tausik, not. uradnik v Metliki. Ferd. Stovic, not. uradnik v Črnomlju. E. Faber jun., trgovec v Kočevju.

Zastopniki na Štajerskem: J. Cardinal, mestni uradnik v Celju. J. Gspalti, urar v Ptiju. J. Bellè, pot. učitelj v Mariboru. J. Simonitsch, trgovec v Radgoni. Jos. A. Černy, trgovec v Gradcu.

Zastopnik v Trstu: Avg. Haas & Co., via St. Nicolo 8. (282-2)

Zastopnik v Gorici: Fratelli Cossiovi.

Zastopnik v Pulju: Evgen Scharff, knjigotržec, via arsenale.

Zastopnik v Celovcu: Ed. Bartel, agent, Südbahnstrasse 7.

(301)

Žalujoči ostali.

Slavnemu p. n. občinstvu priporočam svojo bogato, največjo zaloge (293-2)
**švicarskih in vsake vrste
najfinješih ur**
in sicer: pristne Glashütte, Fortuna, Rosskopf, Diogene, Bielenkorb, Hahn, Urania, Watsch Company, po najnižji cenah.
Dalje imam veliko izber
stenskih ur, ur z njihalom, budilnikov, zlatih, srebrnih in nikelnastih verižic, vsakovrstnih uhanov, prstanov z demanti in briljanti, raznih jedal (žlice, vilice itd.) iz pristnega in tudi iz kineškega srebra.
K obilnemu obisku ujedno vabim s spoštovanjem
Fran Čuden, urar
v Ljubljani, na Glavnem trgu, nasproti rotovža.
Lepi novi ceniki zastonj in franko.

Kdor ženiti naj se obrne
se hoče zaupno na
Mariage Company v Budimpešti.
Natančne informacije in popis vseh ženitnih ponudb kakor od gospodov tako od dam se pošiljajo diskretno kuvertirane, ako se nam vpošlje 30 kr. v poštnih znakih. Imenitne zvezle!

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.
Sirup iz planinskih želišč
tudi
prsnih, pljučnih in kašljev sok
imenovan, prirejen iz
planinskih želišč in lahko raztopljen
vega vapnenega železa.
Steklenica z navodilom o porabi 56 kr.,
12 steklenic 5 gld.
Dobiva se pri (1230-21)
Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.
Lekarna Trnkóczy v Gradi.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, VIII.

CHINA SERRAVALLO z železom

neobhodno potreben za slabotnike in rekonvalescente.

Vzbuja slast do jedij, krepi živce, zboljša kri.

Srebrna svetinja: XI. medicinski kongres Rim 1894.

Zlata svetinja: Mejnaročna razstava Benetke 1894.

Zlata svetinja: Mejnaročna razstava Kiel 1894.

Zlata svetinja: Mejnaročna razstava Amsterdam 1894.

Od zdravniških avtoritet, kakor dvorni svetnik prof. dr. baron Kraft-Ebing, prof. dr. vitez Mosetig-Moorhof, prof. dr. Schanta, prof. dr. Monti, prof. dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich, najbolje priporočevan itd. itd.

To izborni restitucijsko sredstvo je zaradi dobrega svojega ukusa priljubljeno zlasti otrokom in ženskam. (1257-25)

Prodaja se v steklenicah po 1/2 litra in 1 liter v vseh lekarnah.

Lekarna Serravallo, Trst.

Razpošiljalnica medicinskih stvarij na debelo. Ustanovljena 1848.

Glavna zaloge v Ljubljani: Lekarna Piccoli, Dunajska cesta, dalje lekarni L. Groeschel, Mardetschlaeger, Mayer in U. pl. Trnkóczy.

Mala oznanila.

**Veliko
zalogo
@
klobukov**

Najniti orne.
Pod Trnjem št. 2.
priporoča
J. Soklič.
Gledališke ulice št. 6.

Kavarna Malloth
(„Pri Virantu“)
na Sv. Jakoba trgu.
Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno posrežbo.
Z velespoštovanjem
Ferdo Malloth,
kavarnar.

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbiro.
Vsakečna naročila izvršujejo se točno in po nizki cenai. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Restavracija „Pri Zvezdi“
cesarja Josipa trg.

Velik zračni vrt, stekleni salen in kegljišče.
Priznano izvrstne jedi in pijače in skupno obedovanje.
(103) F. Ferlinc, restavratér.

Uran & Večaj
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriske ulice št. 3
priporočata p. n. čast. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (107)

Mehanik
(111) Ivan Škerl
Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani
priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del in popravkov, kakor šivalnih strojev, velocipedov itd. po najnižjih cenah. Vnana naročila se točno izvršujejo.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor
(115) Čevljarski mojster v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3
priporoča se prečast duhovščini in slavnostni obuval, katera izvršuje cenō, pošte in iz zanesljivo trpežnega usna od najfinjejše do najpriprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanim naročilom naj se blagovljeno pridene vzorec.

M. KUNC
krojaško obrtovanje
Gospodske ulice št. 7 v Ljubljani
priporoča svoje izborne izdelke civilnih in uniformskih oblačil po meri. Bogata izber dobrega modrega blaga je vedno v zalogi; vzprejemajo se pa tudi naročila s predjemanim blagom. Fini in pravilni krov, izborne delo in ceno posrežbo jamic obče znana zmožnost in solidnost tvrdke.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v **slaščičarski in pekovski obrt** spadajočimi izdelki postreza točno tvrdka **Jakob Zalaznik** Stari trg št. 31. (94)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

Hugon Ihl
Ljubljana, Pred škoftjo 2
priporoča stajo
veliko zalogo
suknenega blaga.

HOTEL Ijubljana (182) Sv. Petra cesta št. 9. V središči mesta, bližu južnega kolodvora, poštnega in brzojavnega urada. Izborna, cenena restavracija. Uskusa jedila, pristni dolenski cviček. — Salon za veselice. — Po leti lep senčnat vrt. — Gg. trgovskim potnikom dovoljujejo se znižane cene. Omnibus k vsakemu vlaku. Karol Počivaunik, hotellir.

10 gld. samo stane pri meni fin modroc na perečih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znan modrocev z onimi, kot jih n. pr. tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Življenje od 10 do 30 gld.; divani, otomani, garniture in vse tapetniška dela po najnižji ceni.

Tapetniška kupčija OBREZA

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 1.

IVAN JAX
v Ljubljani, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in
velocipedov.
Geniki (104)
zastonj in poštnine prosti.

Izborne
a p n o
iz kopanega kamenja (apnenika), izvrstno izžgano, ima vedno na prodaj in v vsaki množini po običajnih cenah
(108) Andrej Mauer
posest. apnenice v Zagorji pri Savi.

G. Tönnies
v Ljubljani.
Tovarna za stroje, železo in kovino-fivnica.
Izdela kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznic in žage. (112) Prevzame cele naprave in oskrbuje parstroje in kotle po najboljši cestavi, slugejo turbine in vodna kolesa.

Zajamčeno pristni kranjski
brinjevec
liter po gld. 1:20 in
m e d e n o v e c
liter po gld. 1.—, ki ga priporočajo zdravnik, pri (116)
Oroslav Dolencu
trgovina z voščenino in medom
Ljubljana, Gledališke ulice 10.

Fran Detter
Ljubljana, Stari trg štev. 1.
Prva in najstarejša zaloga (120)
šivalnih strojev.
Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji, kakor slamoreznice, mlatilnice i. t. d.
Ceniki zastonj in poštnine prosti.

LLOYD Fr. Kaiser
puškar v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6 (98) priporoča svojo veliko zalogo orodja za lov in osebno varnost, streljiva in potreščin za lovece. Specijalitete v ekspreznih puškah in ptičaricah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Ustanovljeno J. J. NAGLAS leta 1847. tovarna pohištva v Ljubljani, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvore). Zaloga jednostavnega in najfinjejšega lesenega in oblazinjenega pohištva, zrcal, strugarskega in pozlatarskega blaga, poštične robe, zavese, odej, preprog, zastiral na valjcih, polknov (žaluzij). Otreški vozički, železna in vrtna oprava, ne-pregorne blagajnice. (102)

Brata Eberl
Ljubljana, Frančiškanske ulice 4. Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja. Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (106) Glavni zastop Barthelli-Jevega originalnega karbolineja. Mačča za konjska kopita in usnje.

ANTON KOŠIR
v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 24, poleg jut. kolodvora priporoča svojo zalogo (110) izvrstnih jermenov za stroje po najnižjih cenah, ravno tako jermenata za šivati in vezati. Kovčki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah.

J. Hafner-jeva pivarna
Ljubljana, sv. Petra cesta št. 47. Zaloga Vrhniškega piva. Priznano izvrstna restavracija z veliko dvorano za koncerte itd. in lepim vremem. (114) — Kegljišče je na razpolago. — Uhod je tudi iz Poljskih ulic.

Anton Presker
v Ljubljani na sv. Petra cesti štev. 16 priporoča svojo veliko zalogo gotovi oblik za gospode in dečke, joglo za gospo, plaščev za gospo, premičljivih havelokov itd. Oblike po meri se po najnižjih cenah solidno in najhitreje izg. topljajo. (118)

Fotografična povjemnica
J. ARMIC
Ljubljana (121) Marije Terezije cesta št. 5.